

14.12.2015

Ryj/1

§ 1217

Selvitys toteutetusta ylijäävän kouluruoan noutoa koskevasta kokeilusta

HEL 2014-013016 T 12 01 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen toteutetusta ylijäävän kouluruoan noutoa koskevasta kokeilusta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Palmia-liikelaitoksen selvitys ylijäävän kouluruoan noutoa koskevaan kokeiluun.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Valtuutettu Petra Malin ja 55 muuta valtuutettua esittivät aloitteessaan, että Helsingissä otettaisiin käyttöön ylijääneen kouluruoan myynti- tai jakelukokeilu.

Kaupunginvaltuusto päätti 7.5.2014 § 175 kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti, että ylijäävän kouluruoan myynti tai jakelu edellyttää tarkempaa selvitystä yhteistyössä hallintokuntien ja mahdollisten vapaaehtoistoimijoiden kesken ennen kokeilutoiminnan käynnistämistä. Lisäksi kaupunginvaltuusto edellytti, että selvitys tehdään 30.9.2014 mennessä ja, että tehdyn selvityksen tuloksista informoidaan kaupunginhallitusta.

Kaupunginhallitus päätti 17.11.2014 merkitä ylimääräisen kouluruoan kokeiluluonteisin myynnin tai jakelun järjestämisestä tehdyn selvityksen

14.12.2015

Ryj/1

tiedoksi. Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa tuoda ylimääräisen ruuan jakelun kokeilusta ja mahdollisista jatkotoimenpiteistä selvityksen kaupunginhallitukselle kokeilun loputtua.

Selvitys

Kokeilun taustaa

Helsingin kaupungin palvelukeskus -liikelaitos (Palmia -liikelaitos 20.11.2015 asti) suunnitteli yhdessä opetusviraston kanssa ylijäävän kouluruuan jakamista koskevan kokeilun toteuttamisen. Halukkailla yleishyödyllisillä järjestöillä, seurakunnilla tai vapaaehtoistoimijoilla oli mahdollisuus osallistua ylijäävän ruuan noutokokeiluun.

Kokeiluun ilmoittautui yksi halukas toimija. Alun perin ilmoittautuneita oli kaksi, mutta toinen vetäytyi 29.9.2014 kuljetusongelmien vuoksi. Ruoan noutokokeiluun ilmoittautui lopulta vain Herttoniemenrannan Asukastaloyhdistys Ankkuri ry. Noutokokeiluun valittiin ilmoittautumisten perusteella Herttoniemenrannan peruskoulu. Tämä koulu valikoitui kokeiluun siksi, että se on valmistuskeittiö ja lähellä noutokokeiluun ilmoittautunutta asukastalo Ankkuria. Koulun ruokailuaika päättyy klo 12.00, joka oli toimijalle sopiva aika. Kokeilu toteutettiin 3.11.2014 - 31.3.2015 välisenä aikana.

Kokeilun periaatteet

Kokeilusta tehtiin sopimus, jossa määriteltiin osapuolten vastuut ja toimintaperiaatteet. Kokeilun aikana Palvelukeskus antoi ruuan ilmaiseksi ja keittiön henkilökunta pakkasi ruuan vastaanottavan tahon kuljetuslaatikkoihin ja - astioihin. Noudettavat ruuat olivat linjastosta ylijääneitä lämpimiä ruokia. Keskimäärin kerran viikossa ruokaa ei jäänyt annettavaksi ja joinakin päivinä jäi vain jotakin aterian osaa. Ruokaa noudettiin päivittäin 2-8 kg, keskimäärin n. 4 kg päivässä. Asukastalo halusi vastaanottaa lähinnä kasvisruokaa ja lämpimät lisäkkeet, joskus otettiin myös kala- ja kanaruokaa.

Ruoka noudettiin koulun keittiöstä lounasajan päätyttyä. Noutoaikaa noudatettiin hyvin. Poikkeuksellisista lounasajoista ilmoitettiin asukastalolle, samoin mikäli ruokaa ei jäänyt kouluruokailusta yli.

Asukastalon asiakaskunta

Asukastalo antoi ruuan ilmaiseksi asiakkailleen niin, että ruokailu tapahtui asukastalon ruokasalissa. Joskus asukastalo valmisti lämpimän lisäkkeen.

Asukastalo oli muodostanut ruokailijoista tekstiviestiryhmän. Ruokailijoille ilmoitettiin mikäli ruokaa ei ollut tarjottavana. Halukkuutta ilmais-

14.12.2015

Ryj/1

le ruualle olisi saattanut olla alueella enemmän, mutta kokeilua ei mainostettu, koska ruokaa ei olisi riittänyt suuremmalle ruokailijamäärälle. Kokeiluun osallistuneet asiakkaat olivat käyttäneet asukastalon palveluja ennen noutokokeilua ja saivat sieltä tiedon ruokailumahdollisuudesta.

Viranomaisohjeiden noudattaminen ja vastuut

Palvelukeskus vastasi ruuan omavalvontamääräysten noudattamisesta siihen asti, kun ruoka pakattiin kuljetuslaatikkoihin ja noudettiin sovittuna aikana koulun keittiöstä.

Eviran ruoka-apu -ohjeen mukaan ruokaa saa luovuttaa vain järjestöille tai tahoille, jotka noudattavat viranomaisohjeita. Vastaanottavan tahon piti osoittaa Palvelukeskukselle, että he noudattavat viranomaisohjeita. Palvelukeskus ei voinut valvoa, noudattiko vastaanottava taho toiminnan edellyttämiä viranomaisohjeita.

Yhteenveto Palvelukeskuksen kokemuksista

Vastaanottavien järjestöjen etsiminen, toiminnan suunnittelu, neuvottelu eri tahojen kanssa, sopimusten tekeminen, toiminnan koordinointi yms. työllisti huomattavasti. Edellä mainituista tehtävistä aiheutuneet kustannukset olivat noin 5000 euroa. Päivää kohden arvioitu kokonaiskustannus on n. 27 €/pv ja vuositasolla n. 5000 €/toimipaikka.

Palvelukeskuksen henkilökunta suhtautui kokeiluun positiivisesti ja käytännön toteutus onnistui hyvin. Yhteistyö ruuan noutajan kanssa oli välitöntä ja hyvää. Sopimusten hallinnointi ja koordinointi oli työlästä. Ruokaa ei jäänyt noudettavaksi joka päivä ja vastaanottaja ei ottanut vastaan kaikkia ylijääneitä ruokalajeja.

Kiinnostus ilmaiseen ruokaan vaikuttaa suuremmalta kuin sitoutuminen käytännön järjestelyihin, kuten esim. ruuan noutaminen, omavalvontasuunnitelman laatiminen ja sen edellyttämän kirjanpidon pitäminen, ruuan tarjoilu ja ruokailijoille tiedottaminen. Halukkuutta noutokokeiluun osallistumiselle karsivat mm. seuraavat seikat:

- velvollisuus laatia omavalvontasuunnitelma ja noudattaa sitä,
- tilojen pitää olla Eviran ohjeiden mukaiset ja hyväksytyt,
- ruokaa ei välttämättä jää yli päivittäin,
- ruoka saattoi olla noudettavissa väärään aikaan,
- kuljetusmatka oli liian pitkä,
- ei ole käytettävissä tarvittavaa kuljetuskalustoa,

14.12.2015

Ryj/1

- ylijäävä ruoka väärän tyyppistä (esim. liharuokaa),
- tarvittavien kuljetusastioiden puute,
- ruuan noutajan pitää varata tupla-astia, jotta ruoka voidaan pakata valmiiksi ilman, että se jäähtyisi. Vaihtoehtoisesti astiat pitää toimittaa koululle saman päivän aikana,
- ruuan noutaminen tulee kalliiksi (tarvitaan mm. kuljetusväline, henkilöstöä, tuoteastiat, lämpöastiat).

Jatkotoimenpiteet

Kokeilun jatkaminen edellyttäisi henkilöresurssin varaamista etsimään mahdollisia toimijoita, koordinoimaan kaupungin virastojen ja vapaaehtoisten toimintaa, hallinnoimaan sopimuksia ja tiedottamaan muutoksista. Alkuvaiheessa resurssi olisi kokopäiväinen. Toiminnan vakiintuessa saattaisi riittää vähäisempi henkilöresurssi, kun työntarve keskittyisi todennäköisesti koulujen lukuvuoden alkuun.

Muita ylijäävän ruuan käyttötapoja

Ylijäänyttä ruokaa myydään edulliseen hintaan kouluissa henkilökunnalle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Palmia-liikelaitoksen selvitys ylijäävän kouluruoan noutoa koskevaan kokeiluun.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Palvelukeskus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 17.11.2014 § 1213

14.12.2015

Ryj/1

HEL 2014-013016 T 12 01 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä selvityksen ylimääräisen kouluruuan kokeiluluonteisen myynnin tai jakelun järjestämisestä tiedoksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa tuomaan ylimääräisen ruuan jakelun kokeilusta ja mahdollisista jatkotoimenpiteistä selvityksen kaupunginhallitukselle kokeilun loputtua.

Käsittely

17.11.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään siten, että esitykseen lisättiin jäsen Puhakan vastaehdotuksen mukainen lisäys seuraavasti muutettuna:

"Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa tuomaan ylimääräisen ruuan jakelun kokeilusta ja mahdollisista jatkotoimenpiteistä selvityksen kaupunginhallitukselle kokeilun loputtua."

Vastaehdotus:

Sirpa Puhakka: Kappaleeseen 1 lisätään seuraava:

Samalla kaupunginhallitus kehottaa tuomaan ylimääräisen ruuan jakelun kokeilusta ja jatkotoimenpiteistä selvityksen kaupunginhallitukselle kokeilun loputtua.

Kannattaja: Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun esityksen.

10.11.2014 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi